

V E N D I M
Nr.20, datë 2.7.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Zija Vuci	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datë 22.4.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.21 Akti që i përket:

KëRKUES:SHOQËRIA “Y.Y.A.C.D” sh.p.k., përfaqësuar nga zoti Ilirjan Kokeri, administrator i Shoqërisë dhe avokate Merita Tabaku, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. SELAM TAKA
2. DILAVER BAJRAMI
3. FAZLLI CERENISHTI
4. QEMAL GJOKUTAJ
5. PELLUMB BALILI
6. BEQO BEJKO, të gjithë të përfaqësuar nga avokat Remzi Kruja, me deklaram.

OBJEKTI:Shfuqizimi si antikushtetuese i vendimeve nr.1458, datë 20.4.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr.1006, datë 24.9.2001 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.1952, datë 19.12.2001 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Kërkuesi pretendon se në të tri gjykatat është zhvilluar proces i parregullt ligjor, duke argumentuar antikushtetutshmërinë e vendimeve të tyre në këto drejtime kryesore:

Së pari: Gjykata e shkallës së parë, si dhe gjykata e apelit kanë disponuar tej objektit të kërkesëpadisë, duke shkelur në këtë mënyrë nenet 6, 28, 185 të Kodit të Procedurës Civile si dhe duke cenuar elementet e procesit të rregullt ligjor të parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës.

Së dyti: Është shkelur parimi i paanësisë në gjykim dhe barazia e armëve, sepse në vendimet gjyqësore janë analizuar vetëm provat dhe pretendimet e paditësve, kurse provat e kërkuesit nuk janë analizuar dhe as nuk janë kundërshtuar.

Së treti: Ka pasur shkelje procedurale në gjykimin në shkallë të parë dhe në apel, të cilat kanë ndikuar drejtpërdrejt në procesin gjyqësor.

Së katërti: Të gjitha këto probleme janë anashkaluar në mënyrë të njëanshme edhe në Kolegjin Civil të Gjykatës së Lartë, gjë e cila rezulton në ndarjen 3 me 2 të tij në vendimmarje.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Sadushi, përfaqësuesit e kërkuesit, të subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.1458, datë 20.4.2001 ka pranuar padinë e paditësve (subjekteve të interesuara) duke e detyruar Shoqërinë “Y.Y.A.C.D” sh.p.k., të paguajë dëmin që shkon afërsisht nga 6000-8000 dollarë për secilin; ka rrëzuar padinë për kushtin penal dhe fitimin e munguar; ka detyruar të paditurin të bëjë riparimin e ballkoneve për secilin paditës, si dhe ka

detyruar të bëjë kalimin në pronësi të paditësve të apartamenteve të banimit dhe regjistrimin e tyre në hipotekë.

Gjykata e Apelit Tiranë, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë duke e ndryshuar vetëm për fitimin e munguar dhe për kushtin penal. Kështu, ka detyruar shoqërinë që të paguajë ndaj të gjithë paditësve fitimin e munguar në shumën afërsisht 400.000 lekë deri në 450.000 lekë për secilin, ndërsa për dy prej tyre, ka pranuar kushtin penal në shumën 1.030.870 dhe 2.580.480 lekë. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së apelit.

Paraprakisht, Gjykata Kushtetuese çmon të nevojshme të theksojë se të dyja pretendimet e para që parashtron kërkuesi dhe që kanë të bëjnë me shkeljen e parimit të disponibilitetit dhe të barazisë së armëve në proces, janë trajtuar gjerësisht në jurisprudencën kushtetuese, si pjesë përbërëse e të drejtës për një proces të rregullt ligjor. Në gjykimet kushtetuese të kësaj natyre, kur janë konstatuar raste të tejkalimit nga ana e gjykatave të kërkesave të parashtruara në një padi ose të vendosjes së njëres palë në një pozitë të disfavorshme në raport me palën tjetër, ndërkohë që kjo pabarazi është reflektuar edhe në arsyetimin në mënyrë të njëanshme të argumentave dhe të provave të paraqitura nga palët, ato janë konsideruar nga Gjykata Kushtetuese si elementë thelbësorë që prekin parimin e paanësisë në gjykim dhe cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të nenit 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

Duke iu referuar rastit në shqyrtim, Gjykata Kushtetuese thekson se gjykata e shkallës së parë dhe ajo e apelit nuk e kanë respektuar parimin e paanësisë në gjykim. Shkelja e këtij parimi kushtetues konsiston në faktin se të dy gjykatat, kanë disponuar tej kufijve të shqyrtimit të çështjes dhe e kanë zgjidhur mosmarrëveshjen midis palëve duke u shprehur edhe për ato që nuk janë kërkuar nga pala paditëse.

Kërkesë padia ka pasur për objekt detyrimin e palës së paditur të dorëzojë apartamentin, duke përmblusur detyrimet kontraktore në shumën 500.000 lekë për secilin, ndërsa gjykata e shkallës së parë e ka tejkaluar atë në disa drejtime. Gjykata ka disponuar tej objektit të padisë, sepse e ka detyruar kërkuesin të bëjë kalimin e pronësisë dhe regjistrimin e apartamenteve në Zyrën e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, ndërkohë që një gjë e tillë nuk rezulton e kërkuar shprehimisht nga paditësi.

Kërkimi në objektin e padisë për dorëzim sendi nuk duhet konfunduar me kalimin e pronësisë, sepse për këtë kalim pronësie është e domosdoshme përmblusja e detyrimeve kontraktore nga palët. Gjithashtu, megjithëse sipas objektit të padisë, rezulton se pala paditëse ka kërkuar përmblusjen e detyrimeve kontraktore në shumën 500.000 lekë, gjykata pa respektuar korrektesisht kërkesat procedurale, që kërkon ligji për shtesën e objektit të padisë, detyron kërkuesin të paguajë tej kësaj shume, si dhe njëkohësisht të kryejë një tjetër punim shtesë që lidhet me riparimin e ballkoneve.

Gjykata e Apelit Tiranë, ka detyruar palën e paditur të paguajë fitimin e munguar për të gjithë paditësit dhe për dy prej tyre edhe kushtin penal, por nuk arsyeton dhe nuk argumenton se në çfarë dispozite ligjore është bazuar për marrjen e një vendimi të tillë, megjithëse një kërkesë e tillë ishte rrëzuar e argumentuar nga gjykata e shkallës së parë me arsyetimin e ekzistencës së gjendjes së jashtëzakonshme. Në vendimin e saj, gjykata e apelit, nuk i jep përgjigje argumenteve të parashtruara në kërkesën ankimore nga pala e paditur, duke krijuar dyshime se ajo në zgjidhjen e kësaj çështjeje ka qenë e njëanshme.

Sigurisht që nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të analizojë provat dhe faktet se ku janë bazuar gjykatat për zgjidhjen e kësaj çështjeje. Ajo mbetet një detyrë funksionale e gjykatave që zgjidhin çështjen. Megjithatë, Gjykata Kushtetuese në aspektin e kontrollit kushtetues, konstaton se në këtë proces gjyqësor nuk është respektuar parimi i paanësisë në gjykim, që në rastin konkret reflektohet në drejtim të pranimit në mënyrë të njëanshme të kërkesave vetëm të njëres palë, pa dhënë argumentet ligjore, si dhe të mosdhënies përgjigje dhe të mosanalizimit të argumenteve që ka parashtruar pala tjetër.

Është detyrë e gjykatës së zakonshme që vendimin e saj ta mbështesë mbi mjetet, faktet, dokumentet dhe të gjitha provat e tjera që sjellin palët, por duke i analizuar dhe arsyetuar ato në bazë të ligjit dhe me objektivitet. Në rastin në shqyrtim, vendimi i gjykatës së apelit merret vetëm me pretendimet e palës paditëse dhe nuk arsyeton për t'i rrëzuar si të pambështetura në ligj dhe në prova argumentet e kërkuesit.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese çmon se pa i hyrë analizës së provave ose fakteve të paraqitura nga palët në gjykim, por duke vlerësuar procesin gjyqësor të zhvilluar në gjykatën e

shkallës së parë dhe në gjykatën e apelit vetëm në drejtim të respektimit të parimit të paanësisë, ajo konkludon se është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131 shkronja “f”, si dhe në nenet 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve nr.1458, datë 20.4.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr.1006, datë 24.9.2001 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.1952, datë 19.12.2001 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.